СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК [illegible]. Ч. 86. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 13 квітня 1935. VOL. XLIII. No. 86. Jersey City, N. J., Saturday, April 13, 1935. THREE CENTS

БОРОТЬБА ЗА ІНФЛЯЦІЮ В КОНҐРЕСІ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Питмен виступив у сенаті з промовою, в котрій вихвалив недавнє піднесення ціни на срібло президентом Рузвелтом як поважний крок до інфляції, та домагався від сенату підпори для політики президента щодо інфляції дорогою закупна срібла на биття монети.

Приватно, себто вже по промові, сенатор заповів, що президент видасть незадовго ще один розпорядок про дальше піднесення ціни на срібло.

З цього видно, що розпорядок президента вже трохи здержав заходи радикальних прихильників інфляції. Одначе ґрупа сенатора Гвілера, що все стояла за інфляцію, домагається від конґресу негайного припоручення скарбови перебити на монету 50 мілionів унцій срібла.

ЗАПОВІДАЮТЬ УХВАЛЕННЯ УРЯДОВОГО ПРОЄКТУ ПРО ПЕНСІЇ НА СТАРІСТЬ.

ВАШИНҐТОН. — У палаті послів велася в четвер завзята дебата за те, який законопроєкт про суспільне забезпечення взяти наперед під голосування.

Поважна більшість палати заявилася за попираний урядом „проєкт суспільного забезпечення". Проєкти Тавнсенда й Лондіна перепали. Урядовий проєкт постановляє, що на пенсії на старість федеральний уряд має доплачувати до того, що дасть стейтовий уряд.

БОРОТЬБА В МАЙНАХ ПОЧИНАЄТЬСЯ НАНОВО.

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Скликана стейтовим ґовернором конференція спірних сторін у справі страйку майнерів копалень підприємства „Ґлен Алден Ковл Ко." розбилася й майнери наново вернулися до страйку.

Не дивлячиня на те, що суд повіту Лузерн заборонив майнерам здержувати правильну роботу в копальнях, майнери пікетували масово копальні з Нантиковку. Страйкарі обкидали камінням авта, котрими вожено до праці робітників, що не хочуть страйкувати. Поліція арештувала багато майнерів.

МІСЬКИЙ УРЯДНИК ЗАБОРОНЯЄ ЗБИРАННЯ ФОНДІВ ДЛЯ ГАВПТМАНА.

НЮ ЙОРК. — Стенлі Гов, заступник комісаря для добробуту, не захотів дати дозволу на відбуття публичного віча прихильникам Гавптмана, засудженого на смерть за вбиття дитини Линдберґа. Вони хотіли збирати на вічу фонди на оборону Гавптмана, але Гов каже, що тепер тяжкі часи й не пора збирати фонд на оборону злочинців.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ ЧЕРЕЗ СТРАЙК ФАБРИКИ СУХАРІВ.

НЮ ЙОРК. — Під фабрикою підприємства „Нешенел Бискит Ко." прийшло знову до поважних заворушень через страйк робітників. Знов коло півтори тисячки робітників узяли участь у демонстрації, котру поліція розганяла. Арештовано трох страйкарів.

Поліція дозволила страйкарам виставити тільки дві пікети. Зполудня в страйковій кватирі зібралося багато страйкуючих робітників і коло пів до 5-тої вони помаширували походом під фабрику. По дорозі поліція стала розганяти, бо знала, що між демонстрантами й страйколомами, що виходять з фабрики, може легко прийти до бійки. Спершу страйкарі почали завертатись, але на вид великої маси страйколомів пробували прорвати поліційний кордон та кинутися на страйколомів. Тут саме прийшло до бійки з поліцією.

ЗНОВ ЯЗВА КОПОТУ.

КАНЗАС СИТІ (Мезуре). — Над західньою частиною стейту Канзас, над східньою частиною стейту Колорадо й Вайоминґу, над західньою частиною стейту Оклагома та просто над усім стейтом Тексас і над частиною Нового Мексика зависла знову величезна хмара копоту.

Робить вона величезні шкоди на полях у засівах. Підриває здоровля людей, які мають чимнебудь ослаблені леґені. Люди тікають до хат, перериваючи часто роботу. Коли починає падати дощ, на землю паде не вода, а болото.

Рільничий департамент стейту Тексас обчисляє шкоду для самої пшениці на 18 до 20 міліонів долярів.

СТРАШНА КАТАСТРОФА.

РОКВИЛ (Мериленд). — На краю цієї місцевости наїхав у четвер вечором поспішний поїзд залізниці „Болтимор енд Огайо" на омнібус повний шкільної дітвори, що верталася з прогульки школярів і школярок на хемічну виставу.

Поїзд ударив омнібус яких десять стіп від кінця та поніс його може пів милі, заки машиніст успів поїзд задержати.

Згинули в катастрофі 14 студентів і студенток у віці від 14 до 18 літ.

ВИКРАЛИ БАГАЧА НА КУБІ.

Шайка викрадачів у Гавані, на Кубі, викрала Евтімія Ґутієреса Бонета, котрого вважають найбагатшим чоловіком на Кубі, та випустила його на волю по зложенню викупу в сумі 300,000 долярів. Поліція зловила 20 осіб, підозрілих у приналежності до цієї шайки, та добула від них півтори тисячі долярів, що, мовляв, походять з того викупу. Гроші, заплачені бандитам, були позначені, а бандити пускали їх у курс зовсім свобідно. Через те поліція не мала трудности їх виловити. Належать вони всі до одної родини.

ПОСТЕРУНКОВІ В ЖІНОЧОМУ ОДІННЮ.

Під Равою довший час не можна було зловити небезпечного вломника, 32-літнього М. Подольчака, що втік з арешту в Городку коло Львова. Щойно цими днями поліція зробила облаву, а щоб оминути кровопролиття, постерункові перебралися по жіночому і так увійшли до хати, де перебував вломник. Цим робом вдалося його схопити та перевезти до Львова. Подольчак має на сумлінню багато грабіжницьких нападів у Раві, в Самборі, в Маґерові, в Горинці і в Немирові.

„ПОСВАРИЛИСЯ".

Сяніцькі „русскі' хотіли конче усунути із Костарівець теперішнього адміністратора парохії о. Салука, бо він — Українець, а на те місце всадити свого. Сфабрикували депутацію до апостольського адміністратора, щоб цього діпняти. Та штука не вдалася, бо костарівські громадяни без огляду на їх партійну приналежність вибрали в селі делеґацію з 12 господарів, що поїхала до Гиманова з меморіялом, підписаним 180 громадянами, представила о. адміністратови цілу справу та спротивилася встряванню сяніцьких „русских" у їхні справи. А присутньому там „русскому покровителеви" попередньої „депутації" заявили, що коли він покажеться в селі, то будуть його відти буком гнати!

ШМЕЛІНҐ ГОРОЮ.

У Гамбурґу відбувся сензаційний боксерський меч між Німцем Шмелінґом і Американцем Гемесом; стріча рішала про те, хто з них стане до рішаючої стрічі з Бером, за першенство світа.

У змаганнях переміг Шмелінґ, що під кожним оглядом перевищав Ґемеса. В шестій рунді (кожна рунда треває 3 мінути) вдалося Шмелінґови чотири рази повалити Гемеса на дошки. В 9-тій рунді перевага Шмелінґа була така велика, що Гемес піддався. Змаганням приглядалися 25,000 видців.

ЗЛОЧИН СТАРОГО ЕРОТОМАНА.

До мешкання Ольги Мікордівної у Львові прийшов пізним вечором емеритований сержант Тома Холева і після короткої розмови з нею та її матірю стрілив до них двічі з револьвера, ранячи обі тяжко. Опісля третім вистрілом відобрав собі життя. Стверджено, що Холева, 53-літній мужчина, мав жінку, з якою не жив, і залицявся до Мікордівної. Обі жінки в тяжкому стані відставлено до шпиталю.

ФАЛЬШИВИЙ ЗАЛІЗНИЧИЙ КОНТРОЛЬОР ОБКРАДАВ ПОДОРОЖНІХ І-ШОЇ КЛЯСИ.

У Варшаві арештували якогось Станіслава Ґонсьоровського, що, перебраний в одностpій залізничого контрольора, обкрадав безкарно довший час подорожніх, головно в 1-шій клясі поїздів. Ґонсьоровського покарали адміністраційно на два місяці арешту за безправне ношення залізничого однострою. Окремо жде його ще розправа за обкрадання залізничих подорожніх.

ТРАҐІЧНА ЇЗДА ЗАЙЦЕМ.

Особовим поїздом з Підзамча в напрямі Радивилова їхав зайцем 45-літній селянин Г. Комарницький з Княжа, повіт Золочів. Коли до переділу ввійшов кондуктор, Комарницький утік на дах ваґону. В той самий час поїзд переїздив через старознесінський міст. Комарницький не завважив того, вдарив головою до моста і впав на землю. Ратункове поготівля перевезло нещасного до загального шпиталю. Комарницький має зломаний череп. Є тільки мала надія вдержати його при життю.

НОВИЙ ТИТУЛ СТАЛІНА.

Досі було: „великий вожд", „наш улюблений", наш одинокий", „ґеніяльний" і т. п. Після зїзду Советів у трох резолюціях ріжних авторів сказано: „ґеній людства". Цю назву надав Сталінови Авдеєнко, один із делеґатів зїзду. Назва подобалася стероризованим підхлібникам большевицького вожаки і „ґеній людства" входить у моду, очевидно в Советах.

ПЕРЕД НОВИМ ПРОЦЕСОМ ОУН У ТЕРНОПОЛІ.

Останніми днями перевезли до вязниці в Тернополі з Варшави студента техніки Івана Мітрінку з Дичкова. Зі Львова перевезли до тернопільської тюрми: студ. аґр. Василя Вацика з Тернополя, селянина Ев. Кручового з Березовиці. З Лодзі перевезли до тернопільської тюрми: службовця ПСК Петра Джуса з Тернополя та двох братів селян Гавришкових з Березовиці. З Картуської Берези перевезли до тюрми в Тернополі: службовика ПСК Василя Пастушенка з Шил (Збаражчина), студ. Юліяна Кручового з Березовиці, студ. Фелікса Кордубу з Тернополя, студ. філь. Ярослава Гриняка з Теребовлі.

Всіх їх обвинувачують у приналежності до ОУН і проти них ведеться слідство.

Крім них перебувають у тернопільській вязниці: студ. В. Сірант, студ. С. Тимків, селянин В. Умруш, селянин В. Волинець, усі з Березовиці, та Я. Штик і студ. Круківський з Теребовлі.

Є чутки, що розправа проти всіх них відбудеться в червні ц. р.

ДЕ Є МОСКВА?

Советські часописи пишуть: Із 37 провідних робітників ртищевського району, приведених до мапи, далеко не всі знайшли Москву. Одного з них запиталися, де є Злучені Держави Америки, а він намагався їх віднайти в околиці Ленінґраду.

ПОВОЄННЕ ЗДИЧІННЯ.

У Франкфурті засудили на 15 літ вязниці Ґельфельда і його жінку за те, що примусили свою доньку поповнити самогубство. Малолітня донька мусіла на приказ батьків скочити до ріки, щоби втопитися. Та щастя хотіло, що, скочивши до води, вона змогла доплисти до берега і повідомити про все поліцію.

МАТИ БОКСЕРА.

Підчас мечу між боксерами Спольдіем і Стевензоном у Берліні трапився траґічний припадок: мати Стевензона, приявна в салі, на вид паразки свого сина, що падав під ударами противника, померла від удару серця. Меч припинили, але суддя вспів іще проголосити Спольдія переможцем.

ЗНОВУ САМОГУБСТВО З ЛІТАКА.

З літака, що летів понад Швайцарією, вискочили: вчитель Карло Ґрідер, літ 25, з Льозанни і його молода знайома, Ерн. Летун, що керував літаком, не міг перешкодити самогубцям. Слідство виявило, що згаданого вчителя звільнили якраз зі служби за спроневірення шкільних фондів. Йому грозила тюрма. Видно, що замісць тюрми він вволів згинути. Притім потягнув він іще і свою молоду знайому, що також згинула.

ВКРАЛИ ЦІЛУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

Рівенський суд розглядав справу небувалого осягу місцевих злодіїв, що вкрали цілу бічну залізничу лінію на шкоду державного скарбу й житинської цукроварні, а шини продали. На лаві обвинувачених засіли Йосиф і Франц Білінські, Ян Бабіч, візник Аврум Воскобойник, що вивозив шини з місця крадіжу, та багатий підприємець Мошко Дрогичин, що крадені шини купив. Оба Білінські і Бабіч дістали по одному рокови, а Воскобойник і Дрогичин по пів року вязниці.

БУНТ У КРЕМЯНЕЦЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

6. березня ц. р. вязнична сторожа в Кремянці відкрила в одній келії підкоп, яким хотіли втекти вязні. Коли за це покарано кількох вязнів, за ними вступилися їх товариші. Тоді покарано цілу келію тим, що їх усіх замкнули в кайдани. 7. березня покарані стали вивизвати прокуратора, викрикати, далі розібрали грубу і почали цеглами кидати крізь вікна і бомбардувати двері. Управа вязниці стягнула поліцію і пожежну сторожу, що крізь вікна тої келії стала лляти воду і тим змусила непокірних до спокою і здатися на ласку переможців. Ведеться слідство в цій справі.

ВОВК ОСТАВСЯ ГОСТЕМ ЕПИСКОПА.

На подвіря палати французького епископа в Сен Боніфес у Манітобі зайшов несподіваний гість — канадійський вовк. Там він, очевидно, переночував. На другий день побачили його священики й поставилися до гостя привітно. Зловленим вовком заопікувався о. Левек. Він думає освоїти його. Здогадуються, що вовка вигнала з ліса навальна снігoвиця й заверюха. Через необережність він заблукав до міста.

НОВІ ПОЛЬСЬКІ ВИБОРЧІ НАДУЖИТТЯ

ЛЬВІВ. — З ріжних міст, що знаходяться на українських землях під Польщею, доносять до краєвої української преси про великі надужиття, яких допускалися польські старости і жандармерія при виборах волосних радних, а далі при виборах війтів та лавників. Голосуючі зізнають усюди під присягою, що голосували на українських кандидатів, але їх голоси десь пропали. Там, де Українці становили яких 90% голосуючих, змушувала їх польська влада до компромісу з Поляками, відгрожуючися, що інакше Українці взагалі не вийдуть.

БРИТІЙСЬКА ЗАЯВА.

СТРЕЗА (Італія). — На міжнародній конференції, якою проводить Мусоліні, зложив звіт англійський премієр Мек Донелд про погляди Анґлії на світове замирення. Він обмежився тільки до загальних фраз, кажучи, що Анґлія, коли мова про мир в Европі, рішучо буде йти разом з Францією й Італією. Потім сер Саймон, британський міністер заграничних справ, розповів про те, як задивляється Німеччина на теперішнє міжнародне положення.

ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

СТРЕЗА. — Згідно з французьким світоглядом, делеґати міжнародньої конференції ствердили, що найкраще полагоджувати всі справи щодо світового замирення на терені Ліґи Націй.

САМІ ФРАЗИ.

СТРЕЗА. — Французькі делеґати переконані, що в Стрезі почують тільки самі словні запевнення, але з боку практичної політики нічого там осягнути не можна.

СОВЄТИ ШУКАЮТЬ РАТУНКУ В ФРАНЦІЇ.

МОСКВА. — Таки виходить на те, що певного союзника можуть Совєти мати покищо тільки в Франції. Тому беруться затіснити з нею ближчі зносини. Але заразом оголошують, що радо приймуть до цього союза й інші держави, особливо Німеччину і Польщу.

НІМЕЧЧИНА І КОЛЬОНІЇ.

ЛОНДОН. — Англія готова згодитися на те, щоб признати Німеччину відповідною до цього, щоб мати кольонії й ними управляти. Зате вона ніяк не згідна з тим, щоб повернути їй ті кольонії, що їх вона забрала підчас світової війни.

НЕДОБРИЙ ЗНАК.

СТРЕЗА. — Як зїхалися делеґати на міжнародню конференцію, почав повівати поганий вітер, відомий під назвою шіроко, що дме з пустині Сагари. Від нього люди дуже слабнуть. З того місцеві мешканці приходять до висновку, що це поганий знак для конференції. Мабуть таки нічого доброго з неї не вийде.

ПОЧУВ НІМЕЦЬКУ РУКУ.

САРБРІКЕН (Німеччина). — Націсти покарали арештом промисловця, що платив робітникам малі платні й казав їм працювати по 14 годин денно.

ЗАСИПАЛИ ПОДАРУНКАМИ.

БЕРЛІН. — Кажуть, що й індійський князь не міг би похвалитися такими численними, ріжнородними й багатими подарунками, якими обсипано ґенерала Ґерінґа зприводу його женячки з артисткою Зоннеман. Уважають ці дарунки виразом симпатії для націстівського режіму.

УНІФОРМИ ДЛЯ НОВИХ НІМЕЦЬКИХ ЖОВНІРІВ.

БЕРЛІН. — Рекрутують сотки кравців, щоб їх заставити шити військові мундури, потрібні для нової німецьког армії. Кравців тих хочуть теж „вимуштрувати" на військових.

КОГО ЧЕХИ НАСТАВЛЯЮТЬ ДИРЕКТОРОМ ҐІМНАЗІЇ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — Президент чехословацької републики підписав декрет про іменування директором ґімназії в Ужгороді д-ра Сулинчака. Тому, що д-р Сулинчак відомий як яскравий москвофіл - чорносотенець, призначення його на становище директора ґімназії в столиці Закарпаття викликало серед найширших кругів українського громадянства велике здивування.

МИ НЕ ВИКОРИСТАЛИ АРХИПЕНКА.

ЛЬВІВ. — Артист Павло Ковжун твердить, що український нарід має тепер ґеніяльного різьбаря світової слави і значіння, Олександра Архипенка. Каже він далі, що творчість Архипенка стоїть на чолі світової різьби, а тимсамим і української. Але наше громадянство досі не використало значіння цього мистця, хоч сам Архипенко зробив усе, щоб зазначити свою приналежність до українського мистецтва.

РІЛЬКЕ Й УКРАЇНА.

ЛЬВІВ. — „Діло" містить дуже цікавий фейлетон Е. Ю. Пеленського про те, як Україна відбилася в творах великого німецького письменника Райнера Марії Рільке.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОБРИЙ ПОЧАТОК

На іншому місці подаємо відозву, надіслану нам з рідного краю від „Порадні для вибору звання". Додамо, що головою цеї інституції, яка отсе до нас звертається, є бувша старшина У. С. Стрільців і Української Армії, загально знана під іменем: Олена Степанівна.

Справа, яку порушує ця відозва, є дуже актуальною. Вже було багато випадків, коли американські батьки шукали інформацій у справі опіки для їхніх дітей, яких хотіли би вислати на студії до краю; а як не на студії, то на довший чи коротший побут, щоб їх діти пізнали край і там чогось навчилися.

Про цю справу говорено вже кілька разів і на конгресах „Обєднання", підносячи думку, щоб у краю хтось нею серіозно занявся. Бож ми виходимо з цього становища, що наша еміграція відграватиме ще довго важну ролю в українськім політичнім, культурнім і економічнім житті. Тому вже з цього боку треба нам завчасу подбати, щоб ті взаємні відносини, які є тепер, були задержані. І тому треба нам усіми способами старатися про те, щоб хоч якась частина нашої свідомішої молоді могла відвідати старий край, і то відвідати з певною користю. Та користь може бути з бизнесового боку, а може бути з культурного, або навіть з чисто сентиментального. Та як би не було, треба, щоб тою молодю, яку батьки радіб вислати з Америки до краю, хтось там у краю занявся в такий спосіб, щоб можна бути за таку опіку спокійним.

Отже перший поважний крок у тій справі є вже зроблений. Коли йде про поради для тої молоді, яка хотілаб у краю чогось навчитися, маємо вже інституцію, що готова послужити американсько-українським батькам і молоді. Тепер ще йде про те, щоб ми могли допомогти й декому з краю дістатись до Америки на вищі студії чи на практику по фабричних чи інших заведеннях. Отсе є дуже вдячне поле праці для Товариства Українських Професіоналістів в Америці.

Все те, про що тут говоримо, є щойно проєкти. Це щойно порушено важну справу, так би сказати, в дискусійнім порядку. Але початок зроблений, і то серіозний, бо маємо інституцію в краю, яка зрозуміла вагу цеї справи і її видвигає перед українським громадянством в Америці. Відгук на це повинен бути відразу такий, що ті батьки, що мають дітей, яких хотілиб вислати до краю на студії чи на те тільки, щоб вони там набрались українського знання, можуть уже тепер сміло відниестися з цею справою до інституції, в якій працюють не для особистої користи, а для загального добра такі люди, що мають загальну пошану, знання і добре імя.

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

Багато з молодих американських Українців хотіли би приїхати до „Старого Краю" з метою відвідати його чи навчитися української мови, або якогось іншого окремого знання, яке можна вивчити тільки в краю (як напр. українське мистецтво, музику, тощо). Очевидно, цього роду студії є такі коштовні, що не всі можуть собі на це позволити.

Брак інформацій про старокраєві школи та брак опіки над дітьми здержують тих батьків, які навіть могли би заплатити кошти дороги й удержання дитини в краю, від ризиковної висилки самих дітей на студії.

Подібна ситуація є і в Старім Краю. І там є багато таких, яким булоб можливо і незвичайно корисно поїхати для спеціяльних студій до Америки, але, не маючи ніяких інформацій, не можуть сюди приїхати.

Заінтересованим батькам і опікунам могла би дуже радо служити порадами та інформаціями про старокраєві школи, бурси й інтернати для шкільної молоді **„Українська Порадня для вибору звання"**, що існує при головній управі „Рідної Школи" у Львові **(вул. Словацького 14)**. Інформації порадня уділює за зворотом коштів листування.

В письмах про інформації в справі висилки дітей до краю та евентуального „обміну" треба докладно подати ціль поїздки (чого хоче навчитися), вік дитини, час перебування у краю, місце, в якому хоче перебувати і т. д. та чи евентуально дотичний батько, чи опікун, хотів би перебрати взамін на удержання учня чи ученицю зі Старого Краю в Америці.

Побут американської молоді у краю, а краєвої в Америці міг би бути уможливлений найлекше дорогою „обміну": батьки-Американці, що хотілиб своїх дітей післати на науку до краю, могли би зговоритися зі своїми знайомими в Старому Краю, чи з якоюсь старокраєвою виховною установою в той спосіб, що за удержання й науку своїх дітей у краю вони удержувалиб і платилиб за науку в Америці за дітей, що приїхалиб туди із західньо - українських земель.

Такий „обмін" студіюючої молоді мав би дуже додатний вплив на скріплення культурних звязків між Українцями Старого Краю й Америки.

Українська Порадня Вибору Звання.

О. Сновида.

БЕЗВИГЛЯДНА ГРА

Літвінов виголосив тост на честь короля Джорджа, як колись цар Александер III. стоячки вислухав „Марселєзу"... Москва за всяку ціну ратує екзистенцію імперії. Але хто пильно спостерігає повільний, а певний процес конання тої імперії, той скаже: безвиглядна гра!

Все тепер залежить, себто мир чи війна, нібито від того, що зробить Англія. Захоче вона — то рівновага сил устатиться така, що Німеччина буде осамітнена. Не захоче і кине свою вагу на шалю Японії й Німеччини — то світ знову стане перед страшною різаниною.

Думаємо, що і ці гороскопи фальшиві. **Дейлі Експрес**, газета, що стоїть на сторожі інтересів великобритійської імперії, недвозначно писала: „Що нам з того, що станемо по боці Франції проти Німеччини? Числити на Росію? Таж Росія все була би така, як була в останніх війнах, а натомісць Японія набрала привички: виграваги свої війни... Правда, є ще Італія, але Італія і в 1914 році виступила проти тих держав, з якими була в офіційнім союзі. Чи й тепер не буде таке? Але припустім, — тягне газета далі — що Велика Британія знов поможе Франції розбити Німеччину (вразі війни). І щож потім? Знов передишка 15 літ, а потім новий Гітлер і наново зброєння! І на це мають Англійці іти на війну?"

Бачимо, що Велика Британія зовсім не спішиться вязатися в нову антанту, яка, таксамо як у 1914 р., ні до чого не допровадить навіть на випадок перемоги. Зрештою цілком інша ситуація тепер, а цілком інша була в 1914 році. Поперше, тодї Німеччина своїми морськими зброєннями безпосередньо загрожувала інтересам Англії. Тепер Німеччина як морська потуга є третьорядною величиною. Щож до повітряної фльоти, то німецької повітряної фльоти має Англія боятися не менше від французької. А потрете, і це найважніше, тоді в порівнанні з Німеччиною, Австро-Угорщиною й Італією Франція з Росією були заслабі. Тому, для дотримання рівноваги, і з огляду на провокації супроти Англії Вільгельма II. Англія прилучилася до антинімецької коаліції. Але деж є тепер той бувший грізний „потрійний союз"? Його нема. Крім того антинімецькі сили в сучасній Европі такі численні і сильні (Франція, Росія, Італія, мала антанта), що скорше має Англія думати про скріплення **німецької** сторони, ніж **антинімецької**. Ось ті мотиви, які промовляють за те, що Англія не виступить без застережень по стороні Франції проти Німеччини. Тимбільше, що теперішня Росія це не Росія царська, з якою Англія пактувала в 1907 році: вона сильніше загрожує англійський стан посідання в Азії...

Але є ще й інші чинники, які промовляють за те, що стан посідання, затверджений Версайським договором, хочби Англія йому навіть помагала утревалитися, таки не утревалиться. Мало для того порозуміння між державами! Погляньмо на історію! Проти бажання цілої Европи в XIX в. і початках XX. балканські держави таки нарушили мир і привели Туреччину до упадку. Спершу повстання на Креті, потім грецько-турецька війна (1897), потім балканська проти Туреччини (1912), потім світова, розпутана, не забуваймо цього, маленькою Сербією. Так буде і тепер. Можуть „великі" укладатися як хочуть для „забезпечення миру", але події йтимуть своєю чергою: Росія гниє, не вміючи видобути з нового режіму нових сил для зцементування імперії. Імперія розпадається, як розпалася в минулім віці турецька. Україна й азійські кольонії в Росії завше лишаться вогнищами неспокою і несподіванок, як у XIX віці Балкани, Крета, Македонія і т. д. З цього напевно скористають і Німеччина і Японія, бо так усе буває, бо так і царська Росія користала з розпаду Туреччини. Але як у XIX віці всяка інтервенція послужила **не їй** на користь, а на користь балканським народом, що хотіли визволитися, так і тепер усяка інтервенція Німеччини чи Японії послужить лише на користь народам СССР, що прагнуть визволитися зпід кормиги гниючої імперії... Мабуть бачить це й Англія і тому приймає тости Літвінова, але вязатися з ним, як з царем у 1914 році, не буде...

Процес розпаду Росії посувається наперед, як і процес визволення народів СССР. Ніякі міжнародні комбінації ні тости його не стримають.

ПРИГАДКА ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ

Ще є багато відділів, які ще досі не надіслали виповнених квестіонарів, потрібних для списання історії цих відділів у Пропамятній Книзі У. Н. Союза. Просимо подбати, щоб цей обовязок був негайно сповнений, а квестіонарі вислані до „Свободи". Проволока спиняє працю в тім напрямі.

Просимо також зголошувати замовлення на місце для фотографій, бо вже тепер треба знати, скільки на це треба місця в книжці. Пізніші зголошення не будуть могти бути узгляднені.

СЕНЗАЦІЙНА СТАТТЯ ДОКТОРА В. ПАНЕЙКА

ПАРИЖ (Офінор). — Найбільша на еміграції російська газета „Последние Новости", відома як своїм скритим совєтофільством так і наявним українофобством, приносить у числі з 31. березня велику статтю д-ра В. Панейка під титулом: „До українського питання", статтю, яка має бути першою з цілої серії статтей тогож автора, які мають освітити перед російським громадянством основи української проблеми.

Хоча недосконале знання автором російської мови робить деякі речення досить темними, то самі думки автора є настільки ясними і недвозначними, що з ними мусить познайомитися ціла українська преса.

Автор зачинає з твердження, що в 1772 році (перший розділ Польщі) вибила передостання година єдности російської (русской) нації і що Катерина II., віддаючи Галичину Австрії, сама не думала, що цим актом вона відбирає ґрунт у „вікового змагання російських (русских) земель до обєднання". „Цей акт дав початок процесови тоді ще мало помітному, а саме який привів до остаточного поділу народу російсько-русинського на дві галузи: великоросійську та малоросійську, або, як кажуть від недавнього часу — „українську".

Як тільки ця частина (малоросійська) підпала під польський вплив, вона стала „обєктом національного експерименту в руках польсько - австрійської влади. В ній почали вишукувати, або навіть витворювати сепаратистичні антиросійські елементи, які підлягали щільному обробленню. Навпаки, напрямки обєднання з Росіянами переслідувано і таким чином почуття племінної єдности з Росіянами, які жили по тому боці державного кордону, викорінювано в усякий спосіб та виховувано ненависть до всього, що нагадувало Росію.

„Австро-польські зусилля дали певні овочі, бо русинське населення Галичини, принаймні значна частина його, сталася знаряддям розколу російської національної єдности.

„Це знаряддя (українство антиросійське) ввійшло в плян австрійської закордонної політики при Франці Фердинанді. Його вплив підчас великої війни та російської революції ставав усе більше помітним, а в останнім часі воно (український рух) обернулося виключно в знаряддя польського та німецького імперіялізму, або ще краще, в знаряддя руху на схід Гітлера та Пілсудського".

В дальшому автор зазначує, що, наскільки йому відомо, подібні теорії перший раз зявляються в літературі (це твердження викличе, очевидно усмішки у читачів „Последних Новостей", які ніколи не чули і не хотіли чути інших теорій) і дає короткий перебіг наїздів Росіян на Галичину. Він кінчає обіцянкою торкнутися в дальшому життя цього краю під Австрією й утворення того, що він іронічно називає „Українським Піємонтом".

Появлення цієї статті в „Последних Новостях" і то на почесному місці, показує, що Росіяни не перебирають ніякими засобами, щоб у передбаченні можливих подій мати в руках стару і випробувану зброю проти Українців.

СОВЄТСЬКИЙ МІЛІТАРИЗМ

(1)

Відомий німецький журналіст Артур Юст, кореспондент „Дойтше Альґемайне Цайтунґ" у Советах і співробітник численних інших німецьких ґазет, містить у згаданій ґазеті, від 13-го березня 1935-го почавши, цикль статтей про советський мілітаризм. Артур Юст є одним з найкращих знавців теперішньої Московії і тому його статті все викликають велике зацікавлення серед читачів преси, що цікавляться питаннями Сходу. При цьому зазначимо, що „Дойтше Альґемайне Цайтунґ" займає нині в німецькому світі менше-більше таке становище, як у світі анґльо-саському ґазета „Таймс". Ми подаємо статті Артура Юста в перекладі українською мовою, бо нам може найбільше зі всіх цікаво знати советський мілітаризм у всіх його проявах. (У.П.—Берлін).

Москва, в березні 1935.

1. Війна і загранична політика.

Хто ще досі на підставі лектури безчисленної советської воєнної теоретичної літератури не встиг переконатись в тому, що думки Клявзевіца про сутєву рівність війни і дипльоматії мали рішаючий вплив на Леніна та його сьогоднішних приклонників, той потребує лише поцікавитись останнім семим советським конгресом, щоб пізнати, як глибоко засіла ця Клявзевіцова засада в головах нинішних советських вождів. Ще більш яскравим виразником цього є тисячні відгуки подібного наставлення до справи багатьох бесідників на масових мітінгах. Трохи більше вимовними від слів були оплески 2000 конгресових делегатів зі всіх просторів імперії, які повних 10 днів інтересувались в часті засіданнями конгресу і майже як в гіпнозі, по певному фізичному закону, попадали в шал і творили бурю оплесків з двох причин, коли згадано імя Сталіна та заговорено про червону армію. Що тут розходиться до певної міри про два синонімні поняття, це часто підчеркувалось і давніше і тепер. Сталінова особиста заслуга при всіх заходах збільшення узброєння краю була витягувана на перше місце перед всіми тими, що їм це треба було знати. Також його заслугою є те, що він перший в своїй промові на партійній конференції в січні 1933 року, обговорюючи біляс першої пятирічки, ясно й недвозначно вказав на те, що разом з пятирічкою закінчено розбудову на широку мету закроєної військової програми.

Побрязкування шаблею.

В повоєнних часах майже всі державні мужі світа дбали за те, щоб виключити зі своїх бесід не лише комплекс воєнних понять та сферу воєнних і фахові військові вислови, але навіть і самі слова війна, зброя, армія і т. п. Загально вважалось за нетактовно і рівночасно за немудро згадувати про те, що кожде суверенна держава не лише військо потребує, але що й його творить. Це виглядало так, як звичай в порядних товариствах, не говорити при дамах про спідні частини дамської гардероби. При цьому кождий знав, що він не перестане бути тим, чим є, коли про ці річи не буде говорити. Говорення про когось, що він мілітарист, вважалось образою і лайкою. Півтора десятиліття кождий советський державний муж, який забирав слово в міжнародніх справах, не забував зазначити, що мілітаризм є властивістю імперіялістів. Так було в Европі й Америці і тільки Японія говорила інакше, і тому стягувала на себе загальне невдоволення. Всю заграничну політику опанувала була безконечна балачка про роззброєння і забезпечення мира цілою повінню пактів, які розмальовувано в прекрасну систему і підпирано все новими і новими конструкціями дипльоматичної винахідчивости. На міністра фінансів годивсь лише той чоловік, що цілковито опановував штуку фальшування білянсів і був настільки зручний, щоб закрити зовсім достовірно позиції буджету призначені на зброєння. Треба признати, що Молотов, шеф советського уряду раз вже покінчив з тим повоєнним звичаєм і тим самим заслужив собі признання за те, що військовим справам чесно визначив місце в усіх державних промовах. Жаден з державних мужів останніх часів так виразно не побрязкував шаблюкою, як саме Молотов.

Ударна бригада.

Що воркування мирних голубів творило акустичне підложе інструментації того маршу, про це мабуть зайво згадувати. Чи жив вже коли на світі один полководець, не згадуючи про політиків, який би не твердив, що він хоче мира? Війни ніхто ніколи не вів інакше, як в своїй „обороні" перед нападом. Отже війни вели або два, що боронились, або два, що нападали. Молотов також мусить признати, що авгури його наскрізь проглянули, коли він говорив про армію як про найкраще знаряддя мира і його оборони Советами. З промов відповідальних державних мужів не можна встановити, чи ця армія має служити оборові мирового життя, чи може є для оборони державних границь перед зовнішнім ворогом, чи для територіяльних підбоїв. Для цього треба перевести досліди іншого роду. Не все є так легко перевести такий дослід, як ось тепер в Советському Союзі. Для цього треба лише переглянути останню промову Стецького з 25-го січня 1935-го року, найвищого партійно - комуністичного працьовника, що відповідає за дух партійної ідеольоґії. Там сказано таке:

До того часу, доки поза межами нашої держави існує капіталізм... наш край остане ударною бригадою світового пролетаріяту і бореться та буде боротись проти капіталістичного окруження за побіду соціялістичної світової революції та буде виступати назовні в формі диктатури пролетаріяту.

А дальше таке:

Але при цьому, товариші, коли думається про судьбу нашої держави, не треба забувати й таку малу обставину, як це, що Советський Союз мусить побідити в цілому світі, щоб виконати це своє післаннїцтво. На цеж він і є створений! (Оплески).

Побіда світової революції.

Тут нема жадних викрутів Тут сказано ясно і виразно, про що йде. Мова не про партію, не про комінтерн як товариство бездомних марксистів всіх країв, а про советську державу, про наймолодшого члена Союза Народів, репрезентованого там комісаром заграничних справ Літвіновим. Та держава „бореться і буде далі боротись" проти капіталістичного окруження за побіду світової революції. В цілому світі мусить побідити не комуністична партія, не ідея марксизму, а советська держава, якої найвищим провідником є Молотов. На це її створено і таке її призначення! Отже тут розходиться про виразний категоричний імператив, при чому треба взяти під увагу, що й сама формулювка того імперативу відповідно до цього підібрана без впливу Кантової фільософії. При згадці Канта треба відмітити, що скарби Кантового думання є доступні советській інтелігенції лише в відповідних і добре коментованих виданнях.

Побільшення армії.

Якби хто ще сумнівався в те, що ця боротьба з окруженням капіталізмом буде вестись не лише духовими засобами, як розкладом ворога з нутра, марксизмом як наукою або гострими виступами, а й в випадку потреба військом, той може побачити з промови Молотова, що він проголосив свої сензаційні розкриття про підвищення чисельного стану армії та про значне більшення буджетових видатків на армію якраз в тісному звязку з оговорюванням окруження Советського Союза до „капіталістичного" окруження. Це найбільше переконуюче навіть для недовірчивих. Свою добре продуману велику промову на конгресі, якої першу частину він виголосив властиво до публики, що зібралась була в дипльоматичних льожах, закінчив він так:

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Г. С., Филаделфія, Па. — Таких річей не можна передруковувати. Це видає синдикат. Зате передрукували їх численні американські газети по цілій Америці.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЩО ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 18 ДО 22 ЛЮТОГО 1935 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 ҐРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

(4)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА,

що відбулася в днях 13, 14, 15, 16, 25 і 26 лютого 1935 р.

Рух членів за 1934 рік.

З початком січня 1934 року було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	20,702
В 1934 році принято нових	1,834
принято наново	1,527
принято з переступними листами	500
принято з інших кляс	58
перенесено зі старого до нового роду обезпечення	5,440
Разом	30,061
В 1934 році суспендовано	2,740
відійшли з переступними листами	513
відійшли до інших кляс	58
відійшли зі старого до нового роду	5,432
відійшли зі зворотом в готівці	60
відійшли на безплатне продовження	64
відійшли з виплаченим обезпечням	13
померли	207
Разом	9,087
З кінцем грудня 1934 р. в У. Н. Союзі осталося повнолітніх членів	20,974
Померли з тих, що були перенесені на безплатне продовження	6

Молодечий Департамент

З початком січня 1934 р. було в У. Н. Союзі всіх дітей	9,612
В 1934 році принято нових	1,036
принято наново	602
принято з переступними листами	195
принято з інших кляс	28
Разом	11,473
В 1934 році суспендовано	1,113
відійшли з переступними листами	201
відійшли до інших кляс	28
відійшли до повнолітніх членів	835
відійшли на безплатне продовження	9
відійшли з виплаченим обезпеченням	2
померли	12
Разом	2,200
З кінцем грудня 1934 р. було в У. Н. С. всіх дітей	9,273
Померли з тих, що були перенесені на безплатне продовження	1
З того числа в клясі 1. Молод. Деп. було обезпечених	7,659
В клясі 2. Молодечого Департаменту	1,614
Разом	9,273

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

З кінцем 1934 року було членів у старім роді обезп.	3,686
В обезпеченню платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	549
В обезпеченню платнім по смерти з вкладками протягом 20 літ	751
В обезпеченню платнім за життя з вкладками протягом 20 літ	434
В новім обезпеченню на ціле життя для нових членів	2,159
В новім обезпеченню на ціле життя для старих членів	13,395
Разом	20,974
З початком 1934 року було всіх членів	30,314
З кінцем 1934 року було всіх членів	30,247

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1934.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок	Процент від морґечів	Процент від бондів	Процент з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і ін.	Сплати морґечів	Сплати бондів	Сплати позичок	Рент	Звороти	Заробок на бондах	Проц. від позичок	Перенос з Мол. Деп.	РАЗОМ
1-ий ½ рік	218,738.21	27,464.98	11,189.56	2,307.27	6,832.27	300.14	156,822.85	251,674.00	3,418.00	5,137,63	1,701.40	8,312.39	6,516.70		700,416.40
2-ий ½ рік	232,673.57	32,379.12	14,670.16	2,451.82	8,422.84	300.79	246,638.82	66,257.00	4,593.08	15,602.55	5,630.00	1,359.86	10,952.90	8,180.00	650,112.51
Разом	**451,411.78**	**59,844.10**	**25,859.72**	**4,759.09**	**15,255.11**	**600.93**	**403,461.67**	**317,931.00**	**8,011.08**	**20,740.18**	**7,331.40**	**9,672.25**	**17,469.60**	**8,180.00**	**1,350,528.91**

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд конвенц.	Фонд запомог	Фонд народний	Фонд сирітський	Морґечі	Бонди	Позички				Реальність	РАЗОМ
1-ий ½ рік	101,554.70	55,785.92			9,813.00	2,650.00	8,740.30	17,095.66	330,745.50	71,997,50				114,742.82	713,125.40
2-ий ½ рік	103,509.21	66,553.88		109.24	10,449.80	265.16	8,748.90	4,198.36	158,512.50	92,013.00				123,792.52	678,152.57
Разом	**205,063.91**	**122,339.80**		**109.24**	**20,262.80**	**2,915.16**	**17,489.20**	**21,294.02**	**489,258.00**	**164,010.50**				**348,535.34**	**1,391,277.97**

БІЛЯНС УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Стан чинний.

Готівка	$ 256,250.29
Морґеджі	1,290,664.31
Бонди	887,440.00
Позички	343,684.50
Реальности	496,738.04
Дім У. Н. Союза	120,000,00
Разом	$3,394,777.14

Стан довжний.

Фонд посмерт. старого роду	$ 613,577.05
Фонд резервовий	455,627.19
Фонд адміністраційний	78,057.20
Фонд запомоговий	72,634.09
Фонд народний	5,111.93
Фонд конвенційний	15,567.47
Фонд посмерт. нових родів	1,757,828.24
Фонд адм. резерв.	186,147.00
Фонд сирітський	210,226.97
Разом	$3,394,777.14

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗА 1934 Р.

Готівка з кінцем грудня 1933 року	$ 296,999.35
Прихід за 1934 рік	1,350,528.91
Разом	$1,647,528.26
Розхід за 1934 рік	1,391,277.97
Готівка з кінцем грудня 1934 року	$256,250.29

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банки, зазначені зіркою, це банки заморожені.

Готівка У. Н. Союза, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Peoples Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Orphan's Fd.	$ 6,066.13	$ 6,066.13
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	13,727.95	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	13,316.22	27,044.17
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fd.	14,774.13	14,774.13
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.	16,955	Sav. Dept.	Mort. Fd.	759.30	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	40,048.11	40,807.41
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	6,659.59	
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	185.25	6,844.84
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.	8,209	Sav. Dept.	Reserve Fd.	4,451.82	
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	13,720.60	18,172.42
Linden Trust Co.	Linden, N. J.		Check Acc't	Mort. & Res. Fd.	2,631.19	2,631.19
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	10,792.93	10,792.93
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	16,982.20	
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	4,647	Sav. Dept.	New Mort. Fd.	325.68	17,307.88
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	6,838.11	6,838.11
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	5,899	Sav. Dept.	Mort. Fd.	6,387.59	6,387.59
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	704.55	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Orphan's Fd.	151.05	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	5,111.99	5,967.59
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	11,710.66	
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	736.00	12,446.66
* N. J. National Bank & Trust Co.	Newark, N. J.	19,297	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,725.77	2,725.77
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547638	Sav. Dept.	Conven. Fd.	2,870.71	2,870.71
Integrity Trust Co.	Philadelphia, Pa.	32502	Sav. Dept.	Mort. Fd.	10,940.72	10,940.72
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	29,016.35	29,016.35
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	14,340.40	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indegent Fd.	6,418.74	20,759.14
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphan's Fd.	13,856.55	13,856.55
				Total	$256,250.29	$256,250.29

МОЛОДЕЧНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗА. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1934-тий.

П Р И Х О Д И

	З місячних вкладок	Процент з банків	Процент від бондів	Процент від моргеч.	Рент від реальности	Сплата бондів	Сплата моргечів	Заробок на бондах			РАЗОМ
1-ий ½ рік	14,878.17	1,072.98	1,161.95	3,685.61	175.00	20,000.00	461.50	338.38			41,773.59
2-ий ½ рік	14,772.48	542.53	857.50	5,388.14	184.47		6,514.50				28,259.62
Разом	29,650.65	1,615.51	2,019.45	9,073.75	359.47	20,000.00	6,976.00	338.38			70,033.21

Р О З Х О Д И

	Виплати посм. запомог	Платні пом. сил	Молодечий журнал	Праці друк. і т. п.	Актюар	Моргеჩі	Реальність	Видатки канцелярії	Перенос до УНС за діти	Бонди	Разом
1-ий ½ рік	1,848.00	1,352.00	2,625.00	537.25	401.44	10,000.00	83.29	275.00		19,181.25	35,939.23
2-ий ½ рік	1,639.00	1,365.00	2,850.00	301.50		4,397.44	188.86	202.58	8,180.00	29,742.30	48,866.68
Разом	3,123.00	2,717.00	5,475.00	838.75	401.44	14,397.44	272.15	477.58	8.180.00	48,923.55	84,805.91

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗА 1934 Р.

Готівка з кінцем 1933 року	$ 78,577.22
Прихід за 1934 рік	70,033.21
Разом	$148,610.43
Розхід за 1934 рік	84,205.91
Готівка з кінцем грудня 1934 року	$63,804.52

БІЛЯНС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗА.

Стан чинний.		Стан довжний.	
Готівка	$ 63,804.52	Фонд посмертний	$253,817.81
Моргеджі	177,159.44	Фонд адміністраційний	99,256.65
Бонди	106,210.50		
Реальність	5,900.00		
Разом	$353,074.46	Разом	$353,074.46

Готівка Молодечого Департаменту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва Фонду	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$ 6,215.90	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	872.00	7,087.90
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	26,513.59	26,513.59
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	245.39	
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	3,744.70	3,990.09
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,658.54	
N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	11,793.76	15,452.30
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	10,760.64	10,760.64
				Total	$63,804.52	$63,804.52

Готівка Сиротинця-Захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
* State Bank	Linden, N. J.		Sav. Dept.	$24,856.16	
* State Bank	Linden, N. J.		Check Acc't	154.43	$25,010.59
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.	20,360	Sav. Dept.	19,208.25	19,208.25
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140.488	Sav. Dept.	7,861.78	7,861.78
			Total	$52,080.62	$52,080.62

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Імя банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$2,385.36	$2,385.36

ЗВІТ КОНТРОЛІ СВОБОДИ

від 1-го липня 1934 до 31-го грудня 1934.

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Липень	5,000.63	Липень	5,064.13
Серпень	4,778.06	Серпень	4,999.66
Вересень	9,209.71	Вересень	5.540.93
Жовтень	5,576.16	Жовтень	5,218.18
Листопад	5,912.74	Листопад	6,183.99
Грудень	6,144.68	Грудень	10,542.92
Разом	$36,621.98	Разом	$37,5[illegible]

Пояснення приходів і розходів.

На приходи зложилися отсі позиції:		На розходи зложилися отсі позиції:	
Передплата від членів У. Н. Союза	$24,420.00	Платні редакторів і завідателя	$ 6,420.00
Передплата приватна	1,736.00	Платні робітників	12,037.79
Оголошення	2,764.58	Платні кореспондентів	882.00
Роботи У. Н. Союза	3,515.29	Папір і інші потрібні матеріяли в друкарні	5,836.74
Роботи приватні	1,385.87	Почта за часопис	2,862.61
Торг з книгарні	2,375.50	Опал, світло, електрика	958.41
Ріжні дрібні, як зворотн і т. п.	424.74	Видатки адміністрації	1,187.35
		Асекурація	383.45
		Купно книжок	694.50
		Направа машин	31.85
		Текси і рент	6,255.11
Разом	$36,621.98	Разом	$37,549.81

ЗІСТАВЛЕННЯ

Прихід від 1-го липня до 31-го грудня 1934	$36,621.98
Готівка в банку з днем 30-го червня 1934	12,748.94
Разом	$49,370.92
Розхід від 1-го липня до 31-го грудня 1934	37,549.81
Остається готівки по день 31-го грудня 1934	$11,821.11
Депозит у газовій компанії	50.00
	$11,871.11
Federal tax on 95 checks in N. J. Title @.02 c. $1.90	
Federal tax on 12 checks in Chase @.02 c. 24	2.14
	$11,868.97

Готівка знаходиться:

N. J. Title Guarantee	$ 4,581.22
Chase National Bank	3,292.28
N. J. Savings Acct	3,578.00
Cash on hand December 31, 1934	367.47
	$11,818.97
Deposit in Gas Co.	50.00
	$11,868.97

Головна контрольна комісія на своїм засіданню в лютім 1935 р. провірила все діловодство головної канцелярії У. Н. С. й заряду „Свободи" за другий піврік 1934 року і стверджує, що приходи і розходи ріжних департаментів У. Н. Союза та маєтковий стан до кінця минулого року були такі, як подано повище.

Діловодство виконних урядників проваджено зразково і в повнім порядку. Фінансовий секретар-касієр впроваджує нову книжкову систему щодо морґеджів і бондів, для скорого і ліпшого провірення тихже. Рекордовий секретар завів нову подвійну карткову систему для реєстру членів і їх обезпечення.

Контрольна комісія також завважила, що інвестиції в бондах пропорціонально принесли більші відсотки ніж інвестиції в морґеджах, та що з бондами є менше клопоту і видатків.

Контрольна комісія перевела також інспекцію всіх реальностей, набутих у минулім році дорогою припинення морґеджів, і тих, над котрими У. Н. Союза має контролю спільно з власниками, і вірить, що У. Н. С. відзискає свої заінвестовані гроші в тих реальностях з відсотками, якщо часи вернуться до нормальности.

За головну контрольну комісію У. Н. Союза:

О. Е. Малицький, предсідник,
Д. Капітула, член.

Опісля головні контрольори здають звіти зі своєї діяльности, яку вони вели на протязі року як головні урядники.

ЗВІТ ПРЕДСІДНИКА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА, О. Е. МАЛИЦЬКОГО.

Світлі збори!

Як один з членів головного уряду і як предсідник контрольної комісії, складаю тепер свій звіт з моєї діяльности за 1934-тий рік. В тім році наш Батько Союз, обходячи 40-літній ювилей свого існування, світло заманіфестував свої дотеперішні надбання відповідними ювилейними святами та відповідною працею в ціли приєднання нових членів до організації. І хоч ювилейна кампанія не досягнула бажаного числа членів, то всеж таки цей ювилей приніс велику моральну користь не тільки для нашого членства, але і для всієї нашої української іміґрації в Америці. Бо ювилейні свята, які відбувалися по ріжних місцевостях, своїми програмами причинились багато до спопуляризування серед Американців українського імени, пісні, культури. Ті свята причинилися теж багато й до поширення Союзових кличів серед нашого, тут родженого покоління. Отсе є власне та моральна користь, яка, я вірю, принесе в короткому часі нашій організації також матеріяльні користи.

У вирі ювилейного руху і ювилейних свят прийшлося мені сповнити почесний і відповідальний обовязок головного речника нашої організації в отсих місцевостях:

На запрошення місцевих відділів і на припоручення екзекутиви У. Н. Союза їздив я 18 березня на ювилейне свято до Росфорд, О., де виголосив святочну промову українською й англійською мовою.

6 травня я був у такій самій справі в Акрон, О., разом із заступницею головного предсідника п. Розоміло, та головним радним п. Буськом.

13 травня я їздив на ювилейне свято до Йонґставн, О., де був приявний також головний предсідник У. Н. Союза.

27 травня ми відбули ювилейне свято в Клівленд, О., де я виступав як бесідник українською й англійською мовою.

Від 9 до 17 липня я відбув контролю діловодства У. Н. Союза в головній канцелярії.

6, 7 і 8 серпня був я в Шікаґо, Ілл., на конвенції українських професіоналістів, де також заступав У. Н. Союз.

7 жовтня я їздив до Акрон, О., в ціли зорґанізування молодечого відділу.

21 жовтня я їздив на ювилейне свято в Толідо, О., де виступав як головний бесідник на святі, а крім цього полагодив ріжні непорозуміння, які там були між членами. Порадив також завязати молодечий відділ У. Н. Союза, що й зроблено.

28 жовтня я говорив у Кемпбел, О., на листопадовому святі, а при тій нагоді говорив також про У. Н. Союз та потребу належання до нього.

11 листопада я промовляв на листопадовому святі в Клівленд, О., та взивав присутніх вступати в члени У. Н. Союза.

18 листопада я закінчив свою ювилейну обїздку на ювилейному святі У. Н. Союза в Лорейн, О., в котрім узяли також участь інші головні урядники, а саме п. Розоміло і п. Бусько.

Крім цього полагоджував я листовно ріжні організаційні справи, з якими відносились до мене відділи чи то поодинокі члени з ріжних місцевостей.

Хоч ювилей У. Н. Союза закінчився, то кампанія за нових членів, а головно молодих членів, мусить продовжатись, а власне на тім засіданні ми повинні знайти способи, які моглиб улекшити приєднування нових членів до нашої організації.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЬОРА, Д. КАПІТУЛИ.

Мій звіт як головного контрольора за час від лютого 1934 року до теперішнього річного засідання буде короткий.

У вище поданім часі головна контрольна комісія, в якій я як контрольор брав участь, перевела дві контролі над майном У. Н. Союза, а саме в липні 1934 року і тепер перед цим засіданням. Теперішню контролю перевели ми оба з п. Малицьким, бо контрольор п. Пашук захворів, отже не міг брати участи в контролі.

Докладне звідомлення про стан майна і діловодство У. Н. Союза здав вам предсідник контрольної комісії, і тому я не потребую тесаме повторяти.

Як головний урядник брав я участь у ювилейних святах та виступав на них з відповідними промовами про нашу організацію.

Насамперед брав я участь у ювилейному святі з нагоди 40-ліття У. Н. Союза, яке було влаштоване 27 травня 1934 року в МекЕду, Па., заходом злучених Союзових відділів, а саме відділів 7 і 168 з МекЕду, і від. 85 з Гейзелтон, Па. Друге ювилейне свято, в якому я брав участь та промовляв, було в Шенандоа, Па., дня 4. липня. Те свято було влаштоване також заходом злучених відділів У. Н. Союза в Шенандоа, Маганой Сіти, Сейнт Клер, Фреквіл, Маганой Плейн і Сентрелія, Па. Опісля говорив я на ювилейному святі у Вілкс Баре, Па., яке відбулося 12 серпня заходом Союзових відділів з Вілкс Баре, Плейнс, Нентикок, Ґлен Лайон, Едвардсвіл, Бреслав і Авока, Па.

На протязі цього року я листувався з ювилейними комітетами та давав їм поради щодо влаштовань ювилейних свят, а таксамо листувався з тими урядниками і членами У. Н. Союза, які вдавалися до мене в ріжних організаційних справах. Очевидно, ті всі справи полагоджував я завжди в порозумінню з головним екзекутивним комітетом У. Н. Союза.

У своїй місцевости я завжди старався про розвій У. Н. Союза. Це найкраще видно по 7-мім відділі, якого я є членом, і який числить тепер 127 дорослих членів і 60 членів Молодечого Департаменту. Докладав я також старань у справі введення в життя нової реформи, то є переходу членів зі старого до нового роду обезпечення. Та реформа переведена в нашому відділі майже вповні, бо з кінцем 1934 року були тільки 7 членів у старім роді обезпечення. Та є певність, що тих кілька членів перейдуть тепер також до нового роду обезпечення.

І не тільки у своїй місцевости, але і в околичних місцевостях я при кожній нагоді старався працювати в користь У. Н. Союза.

ЗВІТ ПРЕДСІДНИКА РЕДАКЦІЙНОЇ КОМІСІЇ, М. МУРАШКА.

Редакційна комісія в 1934 році мала засідання два рази, а саме у травні й жовтні. На минулому річному засіданні зясував вам докладно трудности, які мусять виконувати два редактори у редаґуванню щоденника, відповідальний редактор д-р Мишуга. Тоді річне засідання порішило, що редакційна комісія може приняти третю помічну силу. Згідно з тим рішенням редакційна комісія приняла третю помічну силу на чотири місяці. Минулого річного засідання ухвалено, щоб редакційна комісія занялася виданням ювилейної книжки У. Н. Союза. Цеї ухвали редакційна комісія ще не виконала. А не виконала тому, що якби така ювилейна книжка і вийшла, то треба її щонайменше 12 тисяч примірників. Згідно з обчисленням завідателя „Свободи" видання такої книжки коштувалоб найменше один доляр за примірник. Супроти того справу видання ювилейної книжки відложено і цю справу річне засідання вирішить у відповіднім часі наших нарад. При кінці мойого звіту стверджую, що „Свобода" не має тепер ніяких процесів ні клопотів, що вважаю за дуже важне для самого орґану.

ЗВІТ ВІДПОВІДАЛЬНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ", Д-РА Л. МИШУГИ.

У редакційнім звіті, зложенім минулого року, піднесено в звязку з редаґуванням „Свободи" і „Юкреінєн Вікли" цілу низку справ, які треба би сьогодні хіба наново переповісти, щоб можна було як слід зрозуміти ті обставини, серед яких приходиться редаґувати провідний орґан нашої іміґрації. Ми їх переповідати не будемо, а тільки зазначимо, що обставини ті не змінилися на краще.

Вимагають від нас далі якнайточніших відомостей з краю, поданих з достовірного жерела і якнайскорше. Вимагають, щоби „Свобода" завжди була у всіх справах якнайкраще поінформована, та щоб у всім займала найвідповідніше становище. А якщо тут що не дописує, то, річ ясна, винні редактори. А чи є можливість те все виконати, — про це мало хто думає.

Минулий рік був ювилейним роком і вже з того боку припав на наш орґан особливий обовязок подбати про спо-

пуляризування ювилейної кампанії У. Н. Союза як теж самої Союзової ідеї.

Минулий рік записаний теж в американській історії як рік велитенського експерименту держави в боротьбі з безробіттям і депресією. Це рік спроби уряду звести робітників і підприємців до одного стола. Це рік, як кажуть, т. зв. „робітничого" уряду і „робітничого" президента. Це теж рік перших спроб федерального уряду, поведених на ширші розміри, в справі обезпечення проти безробіття, старости і т. п. І це теж рік „повені страйків".

В минулім році наш нарід був далі потрясений новими відомостями про голод на Україні під Советами, а вкінці новим терором, що забрав нам цілі кадри українських інтелектуальних робітників.

Минулий рік це теж дальше шукання нових шляхів зближення нового покоління до старого; це спроби шукання виходу з нової ситуації, в якій знайшлася наша іміґрація, а яка вимагає від нас нового пляну праці й нових сил, щоб ту працю належно виконати.

Все те знаходило на сторінках „Свободи" свій відгомін. А нам приходилось у тих справах і багатьох інших не тільки забирати слово й займати щодо них певне становище, але ще виконувати те, що є творенням життя.

Зваживши, що те все було звалене на наші плечі, треба признати, що це явище анормальне. Бо неможливе до виконання, коли до цеї праці й редаґування щоденника українською мовою й тижневика англійською є призначені: дві сили для щоденника, а одна для тижневика і один коректор.

Та це є відомі й зрозумілі справи для тих, що хочуть це розуміти. Тому довше над цею аномалією розводитись не буду, а приступлю до обговорення деяких точок.

„Свобода" для У. Н. Союза.

Минулий рік зазначився в „Свободі" тим, що ми в нім присвятили більше місця ніж давнішими роками справам У. Н. Союза. Вимагала того потреба дальшого спопуляризування справи найновішої реформи, як теж справи 40-літнього ювилею та звязаної з ним кампанії. Цілий рік містили ми багато ріжних закликів, покликів та статтей у Союзових справах, як теж містили описи ювилейних свят і кампаній за вербування нових членів. Годі те все перечислити. Тому обмежуся тільки до пригадки того, як це було ведене принаймні в редакційних статтях. Арґументів не будемо наводити, а пригадаємо тільки наголовки деяких статтей, які самі за себе говорять, коли памятатимемо, що тут іде мова про ювилейну кампанію У. Н. Союза. Ось ті наголовки: Іспит зрілости Союзовців. Не може не вдатись. Я, ви і всі ми. Ювилей для праці, а не для паради. Чи не спільний наш інтерес? Для памяти будучим поколінням. На нові труднощі нового завзяття. Готові до уступок, які можливі. Нема нічого даром. Кождий думай, що на тобі. Спільними силами і т. д.

В тім самім часі ми розбирали основно справу молоді. Наголовок статті „Твердий оріх" вказує, як ми глядимо на справу тут родженої молоді. Ми звертали увагу старшим нашим членам у статті „Чого вимагають від У. Н. Союза", щоб не підкопували організації в очах молоді, ставлячи до організації такі вимоги, яких вона не може й не обовязана виконати, і представляючи їх молоді як такі, що їх У. Н. Союз повинен виконати. „Не туди дорога" писали ми тоді для старших, якщо хочемо навчити молодь шанувати і любити свою організацію.

В „Юкраінієн Віклі" виправдували ми знову старе покоління перед молодю за деякі прогріхи та доказували, що батьки дійсно ревно шукають, де є „Шлях до серця молоді".

Ми доказували молоді, що старе покоління й У. Н. Союз готові зробити для неї якнайдалі йдучі уступки, що видно не тільки на словах і обіцянках, але на таких фактах, як от дарована річна вкладка при переході з молодечого департаменту до старших, чи видавання „Юкраінієн Віклі".

Ми їй вияснили на її лад, чому їй треба бути в У. Н. Союзі. І тут теж уже самі заголовки деяких статтей вказують на наші провідні думки. Ось вони: „1934 — THE BANNER YEAR OF THE U. N. A.", „SERVING THE U. N. A. IS SERVING OUR CAUSE", „THE U. N. A. NEEDS OUR HELP", і т. д.

Ми вияснили нашій іміґрації, як от у статті „Чи не спільний інтерес" і їй подібних, що заховання і зріст У. Н. Союза лежать в інтересі нашої іміґрації й нашого загалу. В таких статтях як „Самі себе побиваємо" чи „Добираймося самі до себе" вказували ми на недомагання по наших відділах, на зависть, що не дає розвинутися відділам і підкопує повагу відділових урядників та розбиває наші Союзові сили. Ми старалися далі в таких статтях як „Камінь претикновення" і подібних відтягати наші відділи від релігійної боротьби по місцях, звертаючи їм увагу, що вони є Союзовими, а не церковними братствами. Ми теж прислухувались уважно до того, що діється по відділах, і забирали щодо цього голос у таких статтях, як „Що то говорять по відділах У. Н. Союза". Тим чином старалися ми вияснити деякі спірні справи, намагаючися скріпити довіря до проводу нашої організації, не допустити в організації до хаосу, і закріпити між членами приязне взаїмовідношення, вважаючи наш Союз за правдиву українську, добру й ідейну родину.

І нам здається, що наскільки це можна вносити по тім, що до нас члени пишуть, то й у минулім році контакт між „Свободою" і „Юкраінієн Віклі" та нашими читачами був приязний. Під тим оглядом з боку організаційного не було ніяких жалів ні нарікань. Навпаки, самі члени та відділові урядники нераз підносили публично, що коли йде про Союзову аґітацію, від „Свободи" нічого більше вимагати не можна.

„Свобода" і Рідний Край.

У відносинах нашого органу до Рідного Краю не зайшли в минулому році ніякі зміни. Ми далі піддержували всяку акцію, яка змагає до розбудови нашого життя, а у відношенню нашого народу до окупантів ми заступали той погляд, який виложений у статті „Лиш борися, не мирися". А „Горохом до стіни" вважали ми всі заходи на польській соймовій арені з боку наших послів, щоб добути для українського народу під Польщею автономію, чи якісь полекші. А в іншій статті писали ми, що булоб „самодурством" витягати якісь поважніші консеквенції з деяких польських голосів, заяв, чи якихось-там кроків польських визначних політичних осіб, що в них проявляються певні симпатії до української справи. А передавання таких подій, як присутність польського міністра освіти Вацлава Енджеєвича на святі Шевченка у Варшаві, вважали ми тільки баламутою наших широких мас, якщо в той самий час не підноситься, що директор бережанської ґімназії заборонив українським ученикам іти на Щевченківське свято, а польська прокураторія конфіскує вірш Шевченка „Учітеся, брати мої", і коли в однім тільки 1933 р. конфіскується в Польщі два видання Шевченкового „Кобзаря".

Наш орган стрінувся минулого року один раз з гострою оцінкою з боку старокраєвого щоденника „Діло". Оцей випад підхопив дехто в Америці й передрукував його, правдоподібно на те, щоб і громадянство в Америці знало, як то глядить найстарший часопис у краю на найстаршу газету в Америці під теперішніми редакторами. Сталося це за наше становище в справі вбивства й похорону ґімназійного директора Бабія. Та думаю, що наше становище було згідне з дійсними, хоч траґічними обставинами. Воно було з національного боку гідне, бо ми станули на тім, що не таке важне є в тім випадку само вбивство, як те, що з людини, яка защіплювала в молоді донощицтво й зізнавала обтяжуючо проти молоді на польськім суді в справі замаху на совєтського урядовця і яку поховано на польський державний кошт, годі робити великого українського патріота чи мученика. Час минув і тільки потвердив отсе наше становище новими фактами.

Позатим у краю мало про нас знають. „Свобода" далі тамтуди не доходить. Тільки в рядигоди пішле хтось до краю якийсь витинок зі „Свободи" і тоді там дещо про нас довідуються. А ті витинки висилають часто в таких випадках, коли є надія, що в краю нас добре чіпнуть за те, що ми заняли до якоїсь події, як у випадку пок. Бабія, таке становище, яке подиктоване загальним інтересом нації і її гідністю. Число за числом нашої газети є присвячене у великій більшости справам рідного краю. Ми передаємо всі можливі інформації про українські справи в краю і в світі. Пишемо про все позитивне в краю, все високе й будуюче. Все те знаходить у нас повний вислів. І в минулому році „Свобода" совісно сповняла свій обовязок супроти рідного краю й української ідеї.

Ідеольоґія „Свободи".

Мені здається, що ніяково мені говорити, а головним урядникам У. Н. Союза ніяково слухати про ідеольоґічну сторону „Свободи". Цеж уже так часто порушувана й так основно обговорена тема. Та коли проте торкаюся цеї справи, то на те, щоб на тому місці підкреслити, що десь нишком-тишком підносяться чиїсь голоси що нібито „Свобода" не має напрямку. Тому зазначуємо, що коли хто хоче бачити „Свободу" комуністичною, то вона нею не є. І не є вона соціялістичною. І це є вона монархістичною. І не є вона фашистівською. І не є за диктатуру як необмежену часом владу одиниці, партії чи кляси. Її напрям є: національно-демократичний. Таким він був завжди. „Свобода" була і є поступовою газетою. Вона завжди ставилася, навіть у своїх початках, тому 43 роки, дуже радикально до справ національних і соціяльних. В її націоналізмі були вже давно всі ті соціяльні домагання, які видніють на плятформах навіть дуже радикальних по назві партій. Щодо цього „Свобода" була завжди дійсною робітничою газетою, речником працюючого люду. Вона завжди була боєва: в робітничих справах і справах національних. Звідси і її вирозуміле становище супроти революційної боротьби в рідній краю, зглядно її розуміння ваги піддержування цеї боротьби проти окупантів.

Колиж цілий світ говорить сьогодні про кризу демократії, то зовсім природно, що й ми про це говоримо, що й ми теж вказуємо на ріжні погляди в справі оздоровлення демократії. Але заразом ми виразно зазначували, що покищо всякі спроби заступити демократію іншими формами правління не дали ще доказу, що вони краще вміють завести лад у державі й краще заґарантувати людям життя ніж демократія, навіть з усіми її великими хибами. Ми далі твердили, що таки і тепер іще одинока демократія є ґарантією свободи, бо розвязувала і розвязує далі життєві питання шляхом розумування, а не насильства. Ми вважали, що диктатура це резиґнація зі свобід. Визнавати диктатуру, значить уважати себе трусом, що боїться розвязувати важні питання і брати відповідальність за ту розвязку. Признавати диктатуру, значить признати, що не розуміємо життєвих питань і не вміємо їх розвязувати. З того боку розбираючи справу, ми розбирали теж диктатуру президента Рузвелта. Вона не противорічить нашій демократії, бо намагається приєднати ввесь загал до реформ, бо втягає загал до того, щоб він тими реформами займався, щоб їх критикував, приймав, або відкидав. І кождий з нас знає, коли кінчиться диктатура Рузвелта, і коли він змушений буде стати перед народом і здати публичний звіт, і коли нарід без проливу крови і насильства могтиме ту диктатуру потвердити, або її зовсім відкинути. А це чейже не є подібне до диктатури Сталіна, Гітлера, Мусолінія чи навіть Пілсудського. Тому того роду диктатура, як ми її представляємо, не перечить нашій ідеольоґії. Ми звертали увагу на одну основну хибу демократії: що не вміє скоро рішати, і тут добачували ми одну з головних причин кризи парляментаризму.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕЙШЛИ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ?

ЯКЩО НІ, ТО ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО! ЗГОЛОСІТЬСЯ ЗАРАЗ У СЕКРЕТАРЯ СВОГО ВІДДІЛУ ТА ПЕРЕДАЙТЕ ЙОМУ СВОЮ СТАРУ ГРАМОТУ ДЛЯ ВИМІНИ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕЩО ПРО „СВОЇХ" У ВИСОКИХ ШКОЛАХ.

Тому яких 4 місяці було поміщено в „Свободі" прохання до родичів, котрих діти студіюють в Pennsylvania State College, щоб були ласкаві надіслати адреси нижче підписаному в ціли зорганізування українського студентського клюбу. І що сталося? Зголосилася **одна** студентка медицини, панна Журибіда з Филаделфії. Мушу зазначити, що панна Журибіда має дійсно дуже добрих родичів, а її матір навчила її по українськи читати і писати.

Спитаємо себе: а деж решта? Чи тільки є нас тут двоє дітей з українського роду на вищій науці? Як над тим глибше застановитися, то побачимо, що ми, Українці, таки байдужі до багатьох справ. Таки багатьох родочів не вщіпили своїм дітям любови до нашого народу. Знаю, що є тут багато студентів українського походження, бо як взяти "Student Directory Book", то подибаємо там такі імена: Слободян, Капітула, Качмарик, Кушнір, Маланяк і т. д. Чи це не українські імена? Не кажу вже про ті імена, які кінчаться на „скі" або „цкі", бо тих є дуже багато, а між ними є багато Українців. Я розписав до тих студентів картки і просив відповіди, але зголосилася лише одна студентка й відповіла що вона не є Українкою, але знає, що тут існує „Славонік Амерікен Клюб" та має 35 членів.

Тут відограють ролю байдужність, національна несвідомість, або й те, що є такі, що стидаються свого походження. Скінчить студії й дістане кавалок паперу, що зветься „диплом", то тоді читаємо нераз у часописі, що це є син українських родичів, бачимо й фотографію, а під нею клич: „Свій до свого".

Та щоб ми знали, хто є дійсно „свій", ще раз прохаю родичів, що мають синів чи дочок в Pennsylvania State College, щоб подали їх адреси на імя:

Ambrose Kok,
314 Watts Hall,
State College, Pa.

У попереднім поклику була просьба передрукувати його в усіх інших українських часописах тут в Америці, але, на жаль, так не було.

В. Кок.

КОЛИ ЇСЬТЕ МЯСО, НЕ ПИЙТЕ МОЛОКА, КАЖУТЬ ЛІКАРІ.

На зїзді лікарів у Лондоні лікарі Англії заявили, що не добре пити молоко, коли їсться мясо. Можна пити молоко щонайменше дві години по ужиттю мяса. При цій нагоді лікарі похвалили старинну жидівську заборону вживання разом молока й мяса. Жиди вже тому тисячі літ випробували, що виходить забурення в травленню, коли вживається молока й мяса разом.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Дня 3-го березня 1935 р. відбулось розвязання місцевого ювилейного комітету У. Н. Союза при участи уряду ювилейного комітету і запрошених гостей та представників всіх інших гуртків: братств, сестрицтв, клюбів, місцевих відділів Провидіння і представника У. Н. Союза.

Предсідник М. Мельниченко відкрив збори, щиро привитав присутних і пояснив ціль зборів. Потім приступлено до звітів уряду ювилейного комітету.

Перший зложив звіт предс. М. Мельниченко, переповідаючи перебіг своєї діяльности. Подав, що старався виконати свій обовязок совісно й точно і радий, що свято випало величаво та що вложений труд вийшов на добро У. Н. Союза, його членів і на добро української справи.

Дальше предсідник заявив, що не його заслуга, що свято випало так гарно. Ця заслуга належиться в першій мірі членам У. Н. Союза за те, що взяли таку численну участь у святочнім концерті, бо несподівано прибули на концерт 592 осіб, як теж багато Американців. Було би великим гріхом, говорив предсідник, щоб не подякувати урядникам місцевих відділів за їх щиру працю, яку вони положили для ювилейного свята, а зокрема треба подякувати тим урядникам і членам, що займалися збіркою на оголошення, які були поміщені в ювилейній брошурі. Цею працею займалися такі особи: головний радний У. Н. Союза, а тут ще й почесний предсідник ювилейного комітету гр. Григорій Євусяк, п. Д. Мадай, заступник предсідника; п. Михайло Баран, касієр; п. С. Гладкий, п. Ст. Шимон, п. Ник. Пупчик і інші.

Потім наступив звіт рекордового секретаря, п. Гр. Готри. Його звіт не був дуже обширний, бо його праця ограничалась до реєстрування перебігу зборів ювилейного комітету, розписування повідомлень на збори і проголошення кореспонденцій.

Звіт фінансового секретаря п. М. Барана був більше займаючий, що можна завважити з того цифрового успіху, який буде при кінці цього допису.

Звіти всіх урядників зістали одноголосно приняті. Всі присутні дали урядникам вотум довіря, пошанували їхню працю повстанням з місць та побажали урядникам многих літ. Щоб не забирати багато місця в часописі, подаю коротко загальний прихід і розхід ювилейного свята.

З платних оголошень, які були поміщені в ювилейній брошурі, прийшло $616, за тикети на концерт прийшло $353. Разом доходу було $969.

Розходу було $491.01; чистого приходу лишилось $477.99. Після ухвали, яку принято абсолютною більшістю голосів, згадану суму з чистого доходу розділено ось-так: На підмогу бідним членам на заплачення вкладок до У. Н. Союза $110.2, на інвалідів $25, на Рідну Школу $10, на Просвіту на Лемківщині $25, на українську громадську школу в Джерзи Сіти $50, для скавтів у Джерзи Сіти $100, забава і приняття запрошених гостей по розвязанню комітету і уживання галі на збори $45.53. Оплата від чекового конта 26 ц. Разом видано $450.99. Осталось $27, які отримав уряд Центрального Комітету, що завязався дня 30-го березня 1935 р.

Михайло Баран, секр.-касієр ювилейного комітету.

Добра рада.

Син став повнолітним і вибрався жити до великого міста. Батько дав синови таку науку на дорогу:

— Передовсім бережись любощів. Та коли станеш залицятися до якоїсь дівчини, або закохаєшся, то все вибирай собі дуже гарну! Це безпечніше!

— А чому? — здивувався син.

— Тому, що в гарній дівчині кохаються й інші юнаки, й ти маєш цю надію, що тебе переможе, скорше котрийсь із них, заки станеться це страшне нещастя!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Шевченківський концерт.

Дня 7-го квітня відбувся концерт злучених українських хорів нюйорської округи під управою проф. О. Кошиця і при співучасти барітона П. Ординського, як соліста. Перший концерт злучених хорів, як відомо, відбувся кілька літ тому під управою п. М. Гайворонського. І тоді концерт присвячено пошануванню Тараса Шевченка.

Тим разом концерт уладжено з більшим блеском, у салі, в якій відбуваються концерти всіх більше відомих професіональних концертантів і музичних організацій. Сам проф. Кошиць узяв на себе обовязок диригента і зміг викресати з непрофесіональних хорів іскру божу і захопити зібрану авдиторію. Слухача-Українця зворушувала якась гордість, що знайшлося 300 Українців, які не жалували ані труду ані розходів, щоб на протязі якого пів року з ріжних далеких кінців нюйорської округи зїздитися на проби, щоб послужити ідеї рідної пісні і музики. І в більшій части це робітники, що тяжко працюють на хліб насущний, які відчували, що виконують свій патріотичний обовязок. Треба подивляти патріотизм і посвяту провідників тих шістьох хорів, Вп. панів: Т. Каськова, Андрія Ґелу (диригента хору ім. Лисенка в Джерзи Сіті, що виступав 20-го лютого на 8-му концерті „Приятелів Української Музики" в Ню Йорку), Т. Онуфрика, М. Фатюка, В. Мельничука і М. Ядловського. Кождий з тих тихих працьовників над українською хоральною музикою разом зі своїми співаками збратався з іншими співаками, а всі разом признали авторитет (світової слави) проф. О. Кошиця.

Тим разом ідея виступу обєднаних хорів вийшла від проф. О. Кошиця, коли він на зборах „Фолк Фестівал Кавнсіл" звернувся до автора отсих стрічок, щоб зблизити його з хорами, які згодилисяб співати під його управою. Проф. Кошиць навязав звязки з хорами та з їх диригентами, розпочато працю при посвяті і помочі управителів індивідуальних хорів. Тому, що виступ „Фолк Фестівал Кавнсіл" відложено, то хори уладили цей концерт, щоб пошанувати память Великого Українця.

І вислід праці хорів надзвичайний!

Слухаючи цього хору-велетня, забувалося, що це хор любителів, без спеціяльно вишколених голосів; це все звучало як якась неземська орхестра, до рідних слів. Скільки вогню і динаміки зміг майстер-диригент з цього хору видобути! А металічні ефекти горнів (рогів) і труб в „Ой на горі, там женці жнуть". А як казочно звучало „Вже більше літ двісті" — скільки драматизму та динаміки! А всі інші опрацювання проф. Кошиця, одно краще другого. Здавалося, що, слухаючи „Заповіту" і „Живи, Україно", М. Гайворонського, неможливо було сидіти. Треба було встати, щоб пошанувати все, що є дороге кождому Українцеви.

П. Петро Ординський співав дуже щиро і з музикальним переживанням три, вправді дуже часто ним співані, пісні, які проте зробили враження. Голос звучав свіжо й інтонізація була чиста з винятком на голосівці „и" в слові „втопиться" (в „Чайці"). Перший твір був кобзарський варіянт пісні (помилково названої думою) про чайку, яку записав на Кубані й опрацював проф. О. Кошиць. Тому, що в тій пісні згадується про кошового Головатого, то пізніша промова д-ра Л. Мишуги вияснила звязь цеї пісні з іменем Тараса Шевченка. Другим твором був „Ой Дніпре", музика М. Лисенка, до слів Т. Шевченка (з „Гайдамаків"). Виконання цього твору було наскрізь щире і переконливе, одначе трохи жаль, що співак не включив більше творів до слів поета, якого хоче пошанувати. Бо третій твір у виступі П. Ординського, „Розлилися круті бережeнки", був хіба на те, щоб заокруглити свій виступ, а не на те, щоб передати слухачам частинку високих почувань ґенія України, які в силі передати музика. І ця пісня, треба признати, заокруглила виступ П. Ординського і він здобув симпатії зібраної публики, бо пісня була гарно виконана.

Д-р Л. Мишуга виголосив з вервою і темпераментом промову, якої головною темою було національне почуття в фільософії творчости Шевченка. На жаль, вступної мови д-ра Демидчука автор цього допису не чув. Виклад проф. К. Манінґа був би зробив багато кращу прислугу, якби був поданий у друкованому виді разом з програмами, а так разом з другою промовою (хоч якою щасливою і цікавою) віддалили оба виступи хору, які всетаки були головною атракцією вечора. На щастя, промови сенатора Р. Ковпленда не було.

Я думаю, що у випадку такого концерту є вже і так багато трудностей, щоби погодити природнє бажання виконавців пописатися з бажанням впорядчиків вечора пошанувати память пророка України.

Що промови, обчислені на те, щоб ділати лише на розум слухача, ослаблюють цілість програми, це загально відома річ. Тому не треба включати „нудних" промов навіть знаменитих чужинців, бо слухач мимоволі думає, що хтось когось (чи сам себе) хотів показати „в живій особі". А це на поважному концерті, а ще в честь нашого пророка, не на місці.

Роман Придаткевич.

Вважайте на титули!

— Чому ви зірвали заручини вашої дочки? Таж спеціяліст від шиї та горла то незла партія!

— Навіть мені не згадуйте, пані! Він говорив про себе, що він спеціяліст від шиї та горла, а коли я почала ближче розвідуватися про нього, то довідалася, що він ходить по цвяшок і знайшов його, хоч краватки, спинки та шалики!

— o —

— Ганю, ви замало напалили в моїй кімнаті. Є всього шість ступнів.

— А чи в такій маленькій кімнатці треба більше?

Бідна розведена жінка.

Бабуся каже: „Ірцю, як виростеш велика, вийдеш замуж, будеш мати чоловіка!

Шість-літня Ірця каже: — Навіть мені того не говоріть, бабусю. Мамуся каже, що багато подруж по році розводяться й потім така нещасна жінка лишається сама з шестеро чи семеро діточками, зовсім незабезпеченими!

Не змінився.

— А не охолола любов твого чоловіка після 25-літнього подружа?

— Ні трошечки! Любить себе майже таксамісенько, як тому двацять пять літ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

СПРАВДІ СПРАВЕДЛИВІСТЬ?

Носяться Поляки, як з писаною торбою, з заявою нюйорського рабіна, Йони Вайса, що сказав у „Центральній Синаґозі" в Ню Йорку десь у половині лютого: „Жиди у Польщі заняли дуже скоро становище, котре заставило державу бути ніжним адміністратором справедливости".

Коли рабін Вайс каже, що Пілсудський вимірює своїм підданим ніжну справедливість, то що сказав би рабін Вайс, якби так хтось з Українців сказав публично, що Гітлер вимірює своїм підданим ніжну справедливість?

ЧИ ВАРТА ШКІРА ЗА ВИПРАВУ?

Розглядаючи питання мира в Европі, недавня стаття у відомій англійській ліберальній ґазеті „Манчестер Ґардієн" признає, що російська революція зробила багато для російського народу. Всетаки „Манчестер Ґардієн" питається: „Чи не була ціна (цього добра) зависока?"

„Ґардієн" відповідає: „Не знаємо. Це дуже сумнівна справа, чи взагалі який народній здобуток, хоч який блискучий, варт одного одинокого людського життя, що не було дане за нього добровільно, або хочби добровільно заризиковане".

„Манчестер Ґардієн" добре збирає становище лібералів. Большевицьке становище, відомо, якраз противне: для большевиків справа большевицької влади варта кожде людське життя, тільки не життя большевицьких лідерів.

ПОЩО КАДЯТЬ?

„Манчестер Ґардієн" таврує большевицькі терористичні орґії, котрі недавно тому святковано в Росії. Потім „Ґардієн" таврує вихвалки російських ґазет для російського уряду зприводу буцімто великих доспіхів ріжних совєтських форм.

Пощо цих похвалок? Пощо підхлібств? Чи не соромно большевикам кадити так дими підхлібства, які тепер кадять хіба в одинокій націстичній Німеччині? — дивується „Ґардієн".

Кажуть Англійці: де кадять, там десь воняє. Підхлібства це признака цього смороду, що йде від рабства.

„ҐАРДІЄН" І ГЕРСТ.

Радіють наші люди, що Герст розписався про голод на Україні. Коли про голод писав „Манчестер" Ґардієн, тоді Герст про голод мовчав. Коли кореспондента „Ґардієна" Поляки арештували за те, що писав проти польської пацифікації, Герст теж гейби в рот води набрав. Коли „Ґардієн" ще давніше протестував проти розділу України між Поляків і Москалів, тоді Герст говорив: Що, там говорити про Україну, що на мапі Европи гейби „мушача кропка"?

Отже може хтось радуватися з того, що Герст пише про голод на Україні; остаточно й це краще, що пише, ніж мав би не писати; але нема з того ще причини вважати його приятелем України. Як довго в „Манчестер Ґардієні" живе дух Скота, так довго ми можемо бути певні, що „Ґардієн" напише все, як Українцям станеться велика кривда; а про Герста ми не можемо ніколи бути цього певні, чи скаже він щось про Україну, як нові вороги посунуть на Україну хочби на її заглади.

Можемо йому за статті про голод подякувати, але не треба себе дурити; тільки вірний приятель — це справжній скарб.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЩО ЦЕ ТАКЕ ОСАВІОХИМ?

(УП, Берлін). — Читаючи большевицьку пресу, часто натрапляється в ній на назву Осавіохим. Большевики попридумували стільки нових назв для всяких установ, що в них трудно зорієнтуватись людині, необізнаній з большевицькою дісністю. Таксамо є і з Осавіохимом. Під цією назвою криється спеціяльна організація приятелів оборони краю, розбудови совєтської повітряної фльоти та організації хемічної війни. Отже це організація чисто військова, хоч носить приватний характер. Тепер принято в цілому світі називати такі організації піввійськовими.

Завданням Осавіохиму є вести військову пропаганду серед цивільного населення. Вона зорганізована на військовий лад і підпорядкована комісаріятови военних справ, зглядно военній раді в Москві. Має свої відділи всюди по цілому совєтському Союзі.

У 1927 році мала вона 2.9 міліона членів, у 1932 році вже 10 міліонів, а у 1935 нараховує 13 міліонів членів. Її зріст іде теж пляново за пятирічками, як і все в Совєтах. На 1937 рік передбачається збільшення членства до 17, а то, як удасться, й до 20 міліонів людей. Значну частину членства творить жіноцтво, яке на випадок війни піде також і на фронт, а не лише в запілля до санітарної служби. Большевики твердять, що мають тепер у рядах Осавіохиму 3 міліони жінок, вишколених до військової служби в часі війни.

Організація ця веде в першу чергу військовий вишкіл населення. Під її проводом є вишкіл молоді, що має йти в ряди армії. Той однорічний вишкіл є примусовий після 19 року життя. Дальше організація ця вишколює далі всіх тих, що перебули вже військовий вишкіл в армії, а головно дбає за те, щоб старшинський корпус резерви все був на висоті свого завдання. Вона вишколює також і всіх тих, що не можуть бути вишколені в армії задля браку місця, себто понадконтингентових. Серед населення провадить науку, як хоронитись у війні перед літаками й газами, і відповідною пропагандою заохочує населення до добровільної служби в армії на випадок війни. Вона пропагує засоби оборони перед ворогом, на випадок, якби він обсадив совєтську територію, себто, краще кажучи, пасивний спротив ворогови і партизанку в його запіллю.

Дуже важним її завдання є стягування з населення грошей на армію і на зброю. Для того вона користується спеціяльною методою пропаганди, держачи все нарід у напняттю небезпеки та проповідуючи все збройні зазіхання совєтських ворогів на совєтську територію. Просто малює чорта на стіні, щоб відстрашити нарід у часі війни помагати ворогови звернутися з виступами проти большевизму. Таким застрашуванням народу підохочується його складати добровільні пожертви на озброєння совєтської армії. Як ті добровільні датки виглядають, можна собі уявити з того, що членів Осавіохиму обкладають примусовими датками у висоті одно-місячного заробітку і т. п. Без уваги на те, що населення неохотно дає на такі цілі гроші, Осавіохимови вдалося дати червоній армії значну скількість засобів на літаки, тенки, гармати і т. п.

Організація ця влаштовує серед населення військові курси, головно для вишколу летунів та спеціяльного призначення хемічно - військових відділів. В минулому році вишколено в той спосіб коло пів міліона стрільців та дано їм сякий-такий піхотний вишкіл і відбуто коло 2,000 летунських та хемічних курсів.

В допомогу Осавіохимови приходять ще інші того роду організації, як автодор, себто товариство для автомобілізації й моторизації країни, і самий комсомол, який поза цілями суто партійними призначений у першу чергу для військового вишколу молоді.

Подібні організації мають нині всі народи. В більшости европейських країн носять вони назву подібну до військового приспосіблення, стрілецтва, протиґазової і протилітакової оборони, приятельства армії і фльоти і т. п.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, взиває своїх членів прийти на мітінґ в понеділок, 15-го квітня в годині 7:30 ввечір, до У. Н. Дому, 181-183 Фліт ул. Є дуже важні справи, тому просимо всіх членів прийти на цей мітінґ. — Ст. Гладкий, предс.; Гр. Шустикевич, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176, повідомляє, що мітінґ відбудеться 15. квітня, в годині 7-мій точно, в гали церковній, 9211 Чависей Еве., Бори Сайд, Ілл. Проситься всіх членів явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — Ю. Небор, предс.; Захарій Олійник, рек. секр.; Петро Бабяк, фін. секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє усіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 16. квітня, в годині 7:30 ввечір, в галі під ч. 72 Моріс вул. Кождий член обовязаний прийти на збори в означений час. Пригадується довгуючим членам, щоб вирівнали свої вкладки, а також ті члени, котрі ще до цеї пори не змінили своїх старих грамот на нові роди обезпечення, хай це зроблять як найскорше для свого власного добра. — В. Кушнір, рек. секр.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 13, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в четвер, 18. квітня, в 7-мій годині ввечір, в гали Українського Горож. Клюбу, 25-та ул. і 5-та Евеня. Проситься всіх членів явитися на тім мітінґу, бо є багато справ до полагодження. — П. Ковальчик, предс.; В. Галайко, кас.; М. Мадараш, секр.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

MORE THAN 15,000 UKRAINIANS LIVING HERE ARE REPRESENTED BY 40 ORGANIZATIONS.

Immigration of Nationality Group to City Started 38 Years Ago.

By THEODORE ANDRICA.

Forty Ukrainian groups comprise the United Ukrainian organizations of Cleveland, representing more than 15,000 Ukrainians living in this city. Headquarters for the social and cultural activities of these groups are at the Ukrainian National Home, 2253 W. 14th street.

Ukrainian labor and radical organizations congregate at the Ukrainian Labor Temple, 1051 Auburn avenue.

Ukrainian immigration to Cleveland started 38 years abo. Among the first newcomers were Stefan Paliwoda, Peaul Wolansky, Anton Horon and Wasyl Mochko, all living in Cleveland.

SS. Peter and Paul Greek Catholic Church, 2280 W. 7th street, was the first organization founded by Ukrainians here in 1910. The Rev. Fr. Basil Merenkiw is present pastor.

The other two churches are St. Vladimir's Orthodox Church, 2280 W. 11th street, with the Rev. Fr. Michael Zaparyniuk as pastor, and St. Nicholas' Orthodox Church, Quail avenue and Plover street, Lakewood, with the Rev. Fr. John Petrikanin, pastor.

The four major Ukrainian fraternal organizations in this country have 18 subordinate lodges in Cleveland, with a total membership of 5,000.

Omer E. Malisky, 8214 Snow road, Parma, has been president of the United Ukrainian organizations of Cleveland for the past four years. Other officers of the united group are: John Petriwsky, 1931 W. 50th street, vice president; Harry Stepanek, 3195 W. 31st street, secretary, and John Spodar, 9707 Stoughton avenue, treasurer.

(The Cleveland Press, April 8, 1935).

UKRAINE FAMINE DRAWS PROTESTS

At a mass meeting of Ukrainian residents of this city and vicinity at the new Ukrainian-American Citizens' club auditorium on Pages' Grove yesterday afternoon, resolutions were made to protest the famine brought upon the Ukraine under the Soviet rule. The resolutions were sent to President Roosevelt and to members of Congress.

Anthony Afinowicz, chairman of the Ukrainian - American Citizen club, presided over the session. Theodore Maliglowka of this city was the principal speaker and described the reports and authentic photographs that have been published by the American and the Continental press. John Stolar one of the officials of the club also gave a brief account of the situation.

Practically all the Ukrainian organizations and auxiliaries of this city were represented at the meeting.

(Cohoes American, April 8, 1935).

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА"

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

На неділю п. М. Сурмач знову приготовляє гарну програму зі стації WHOM, то запамятайте собі щоб наставити своє радіо на 1450 kc. в годині 3-тій пополудні.

З краю одержано листа від п. Евгена Вирового, скарбника Українського Музею в Празі, секретаря Бидавничого Фонду, найбільшого збирача українських марків і т. д. і т. д., що довідався про відновлення книгарського бизнесу в Сурмі. Пише: „Дуже добре, що Ви взялися відновити книгарський бизнес. Це справді гріх, що в Америці книгарський рух майже завмер. Ви взялися до музики. Ви закопали свій великий талан, чого Вам і на тому світі не подарують. Виж перший і найбільший книгар і т. д. Тільки перегляньте старі річники Ваших давніх публікацій і почуєте, як душа стрепенеться...

„Читаю „Свободу" і Ваші „Вісти з Базару Сурма" переглядаю з цікавістю і подивляю Ваш розмах і працьовитість. Не знаю, коли встигаєте все робити"... і т. д.

Дякую, пане Вировий. Ви мене виратували з прикрого становища. Я Ваш лист покажу своїй Мрс., вона все говорить, що я нічого не хочу робити. А що до продажі книжок, то Ви пішліть звідтам якого доброго продавця, бо тутейші від коли зачали дiставати „реліф" (державну підмогу) то ніхто не хоче іти книжок продавати. Навіть на радія продавця не можна знайти. А рент плачу 150 долярів на місяць, чи мігби це заплатити з книжок? Піду на менший рент, ще 3 робітники підуть на реліф. Також не знаю, чи тоді самому не треба булоб також іти. Тяжка справа, пане Вировий, але про книжки все одно не забуду.

Пані Марія Гребенецька, знана артистка в Ню Йорку, має 15 мінут радіо програму кождої середи в годині 5-тій зі стації WNYC 810 kc. Співає українські пісні. (Огол.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(239)

„Дівчина, котру ви вважаєте за шпигунку для большевиків", сказав полковник Кейпел до Тарзана, „є поправді пані Патриція Кенбі, одна з найкращих урядниць британської розвідчої служби при східньо-африканських військах Англії. Її батько і я служили в Індії разом. Я знаю її від уродження".

Лице Тарзана зрадило здивування, а полковник Кейпел говорив далі: „Ось вам пакет паперів, котрі вона забрала від одного червоного офіцера. Берегла його в усіх своїх пригодах... Дивіться. Я ще їх не переглянув, але, як бачите, тут є військова мапа, рапорти й денник, що колись належав до якогось Івана Карзанова". Цим Тарзан здивувався ще більше. „Чи можу я це бачити?" — сказав він.

„Карзанов був червоним офіцером, котрий убив пано Грейстовк". Тарзан скоро перекартковував листи й нотатки, шукаючи одної дати, дня, в котрім поповнено страшний учинок, а знайшовши, почав скоро читати. Нагло на його обличу зявилася усмішка недовіря. Кейпел дивився на нього допитливо. „Чи це може бути?! — викрикнув Тарзан. „Слухайте".

Потім він прочитав голосно винятки з густо записаної сторінки. „Нині я зробила Англійцям малий жарт. Як лорд Грейстовк, відомий як Тарзан, прийде домів, він застане неживе тіло своєї жінки. Але він буде тільки так думати, бо ми підставили за його жінку інше тіло. Ми вложили їй на руку її перстені, а потім трохи спалили тіло"...